

Eyhera
400

(Kharzu) Serorek ikhasten eta duara emozte - Gizonak 2
erdia baino gehiago frantsesa 3

eraz, bituzen | armanak eraz, zantzuan 4
betria | elhargian forubherak Luriko Lurket 5

Senar emazte gaztiak ezkontzia 6
gizonak hoitahamabi urte andriak hogoi 7
eta hamar. Jinkozko ezkontza. Laborantzan 8
laniaz, untsa 'ri. Goizetan goizik jakitzera 9
gozari baitago lana. Andriak gizonak behiak 10
molda orduko askari Tupa prest. Jero biak 11
laniaz gogotik, goizetik arrats Jeneraren ganik 12
zer tariak! Laborariak etsai arhitz badeu, 13
jalbu hureko arraina, berziak tenak Rontza 14
Behar du pazientzia. 15

Behar emozte aferrak etchian ardura 16
miseria, lanik ezin gizonak eta emaztiak 17
bethi aferkeria gofuan laniaz ihesi pipa 18
ezin ase emaz guziak harzen tripak 19
lezia baita. Haurrez bethiak badiara untsa 20
dira, goizetan sukaldian haur marra franko 21
aitetama jakitzekuat balin badiara. Zer manera 22
Ama jekita pastadela batari eta berziari 23
oihuka edo joka. Ezteute haurrek deusere 24
beharaporet. Gizonari gustatzen merkhata 25
ostabat, jan hunak, edari hunak, berant erotiratzi 26
6the da holakoik? Jutiago eta hobezgo. Andriari 27
gauza gochuak jocho familiariz haiztian

M

akhitzen delakotz barnian atxikitzeke arno chortak
atzu. Auerdinta nahigo. Halakuren lanak 2
bethi hasi ta zer familiarez airia! 3

zer daasak? 4
~~daasa~~ dabasa. 5
-te 6
7

Daukat 8
Daukak 9
Dauzka 10
Daukazii 8
Daukate 9
Zaukaten 8
Zaukan 9
10

ahal balin badarik of. Debevar 11
eik | ein | edo intzan | eizu | eizii 12
intzak | | | intzazu | intzazi 13
gure labia ogiz bethe baladi! 14

Dakarrate { ekarrazie 15
 { ekazii 16
 { 17
 es del bayory tel de
 si jean, Hay des Acord

~~de~~ 18
deailan 19
deramat 19

brauntin 20
inonnu 20

8
chardokak haluku sezonaakenj
prende conseil

1
2

bazakiat

3

nik diot
hik diok
harek dio
guk drogu
zuk drozu
zuek droque
hek diote

nion
hion
zion
ginion
zinion
zinioten
zioten

ezbithe

etzake luza

emaina

4
5

6
7

8

9

10

Janetta — Erezkaldatia crame 11

Aire
13 nor 13

9

- 1 Herri batian baziren bi gizon
- 2 jaun erretora eta errientea elgarrentzat
- 3 janur zituenak. Jaun errienteak nahi
- 4 zion baketu eta etzakiy zer pentsa ^{hasi}
- 5 baketzeko. Jaun erriente hori jaun tzen
- 6 egun batez ihizira: ekarri zituen bi epher
- 7 jaun erretora borthay pasatu behar
- 8 baitzuen bere hek eskuan. Jaun erretora
- 9 borthay zabilay promenay. Erraiten ^{dako}
- 10 egun un jaun erretora. Bai zuri er
- 11 jaun errientea. Nandik heldu zira? Jauna,
- 12 izay niz ihizir, hatseman tur bi epher
- 13 ederrak. Jaun erretorak erray zion: Khushkiza
- 14 hartu zituz eskuan eta erray zion. Bizki
- 15 ederrak dira. Jaun errienteak erray zion:
- 16 Plazer bazinu jaun erretora elgarrekin
- 17 Eguerdiay bazkaeduko dugu. Epher hok
- 18 untsa presaraziko dazkot mazteari. Jaun
- 19 erretorak hitz eman zion, Juduen tzel.
- 20 Ordun jaun errientea jaunten dugu
- 21 etcherak eta erraiten dio mazteari:
- 22 Bi epher ederrak hatseman tinat. Behar
- 23 fun hok untsa prestatu. Jaun erretora
- 24 esperantza dinat bazkaitera. Mazteak
- 25 Erraiten dio: Nola Kharruagten duela elgarrekin
- 26 janur eta? Lenharak erraiten dio: Bauray
- 27 berze zerbeiten atzemaitera horiekilako ahal
- 28 duaketz. Jaun tzen erriente beruz bere harma.
- 29 harturik. Mazteak prestatu zituen epher
- 30 horiek ahal bezain untsa ba sero

- 1 zarri zituen prestatu eta gainetik estalirik. Jiz
 2 zen jaun erretora euerdiaz bazkaitera. Jaun
 3 errientea ezpeitzen oraino jina jaun zen jaun
 4 erretorai giekat. Jinez, uiz, uchtan, paten
 5 buruan. Arte hortan, mazte horrek botoila bal
 6 arno athera eta jaz, zuen epherretarik
 7 bano braino ezpeitzen aski satifatzen jan
 8 zuen berze bigarren epherra eta
 9 botoila arnua ere hekin, batiaz edan.
 10 Jero zarri zuen lehen bezala gainetik
 11 estalirik jin zen berri erray bezala
 12 jaun erretora bazkaitera, erray zion
 13 mazte harek: jaun erretora, lue
 14 lenharrak hil gogo zitu. Hura sartzen
 15 denean baitzuen kostruma bat gainbetarey
 16 chorrochten hasteko sartu zelarik jaun
 17 errientea erray zakon. Jin zirea jaun
 18 erretora berehala bazkaitze, duyu eta
 19 erray bezala hasi zen gain² etaren
 20 chorrochten jaun erretora lasterka
 21 athera zen Ranporat. Eta gibeletik
 22 jaun errientea erray zakon: Zato
 23 hunat, jaun erretora. Harek Zato
 24 erranago eta hark etheko alderat
 25 jauzi handiago. Erray zakon mazteari
 26 jaun errientea: eskapatu ziaan jaun
 27 erretora. Mazteak erray zion: Beha
 28 zak epher horiek ereman othe tuen.
 29 Errientea behatu eta epherak eremanak.
 30 orduan lehen baino famurrago felditu ziren.

11

Nik Fazritanak. 1

Jean Bantalebas

5 nov. '12

(12)

Bai edo hiru baituk. Bainaz eztabait 1
 bertzeik. Memoria txarra ut. Aitu ut franko 2
 bainaz arziak eremaiten. Buru hutsa, lekhuik 3
 ez. lekhuia bala, haz ichtoria koka laiteke. Uai, 4
 zaude. - 5

Senhar emazte batzuek elgarrekin arras 6
 bizji txarra zuten. sizonak joka andria chehatz 7
 zian eta andria ezin bizji gehias auzoko 8
 hirii emazte destimenoio harturik galdein zian 9
 senharra jurearen gana. Juyiak lehenbiziko 10
 destimenoari galdezen bako: sizon hunek eta 11
 andre hunek bizji txarra dutea Elgarrekin? Andria 12
 errepostu! Bai jauna. Arras txarra dute. Joiten 13
 dute sizonak andre hori? Bai jauna, ba, errepostu 14
 ikusi duzia joka tabilala? Ez jauna. Ezta 15
 ikusi, bainaz badakit joiten dila. Juyiak 16
 ezpaduzu ikusi, zaza jartzera. Biarrenari 17
 gauzo bera galdezen dis, eta ikusi duzia 18
 joiten? Ez jauna, ezta ikusi, bainaz badakit 19
 joiten dila. - Ezpaduzu ikusi, zaza jartzera. Herri 20
 jarrena. Juyiak zu bederey adis fuskat 21
 baituzu, erradazu egia. Bai jauna ba. 22
 rraney dauzit. sizon pinet eta andre 23
 hunek bizji txarra dutea Elgarren 24
 artiaz? Bai jauna. Bai. Arras txarra. Joiten 25
 dia andria? Bai jauna. Ikusi duzia? Ezta 26
 ikusi, bainaz badakit itez dila. Juyiak - 27
 Zaza jartzera. Emazteak izuli jartzera baiteko 28
 eta alimalako uzker bat itez du. Juyia kole 29
 jekizen da. Zer eiz duzu emoztari. - Ezta kan 30
 uzker iteko lekhuia. Zanez duzu zure gaztegiya 31

1 Emazteak: ezteu nek eiz. Juceak: Ba zue
 2 eiz duzu. Emazteak: Ez jauna ikhuru uzca
 3 Emazteak juyari. Ezteu ikuri tainan
 4 Zuk eina da. Eskiaz orakutuz. Jauna,
 5 Zaza zure Kaderara jartzera.

6 Californian neskat, ~~bat~~ nahi zuten
 7 andretako hiru muthiKok, bat negoziante zen
 8 bergia bolanjerra, bezia marinela, eta baiten
 9 baitzirez hiruek batiuz orobat nekatoaz elhakatzen,
 10 eta nekatoak hiruek hoz EzirelapiK erraiten
 11 see: 2 Yaurte hiru eguney burian. Eta zoinek ee
 12 baitituzie eskiaK ederririk, hura hartiko put.
 13 Marinela Kapitainak biharamuniuz ezautu zien
 14 arra, triste. Zer duK muthiKua hola? hi triste hiz.
 15 Ba jauna. Ezta egi Erraitia bezulakoik. Hiru
 16 muthiKok desiratzen duu hulako nekatoa, eta
 17 bada erraz dauku zoinek ee bi eguney burian
 18 eskiaK ederra baitituz, hura hartiko dila
 19 tenhartako. Eta nek ezteu lanjerrik. Bolanjerrak.
 20 Eta negoziatⁿak ene aldiuz eku edera
 21 tuzte (bida baitziren). Kapitainak: Au chilik, nik
 22 erraiz daniat zer egin. Emak jakela atian
 23 urhia, bezia, zilharra: uzkiK bere aldiuz
 24 eitera bergiak, hiria jiten delak, harzak jakelak
 25 urhia eta zilharra, eta hikerako izain duK
 26 nekatoa. Segur izoz hadi hola eiten bantK.

27 bate Itzakinat

Ez nauzueka nobliainian gertatua Zoruzkan

14

Juanes Arie
Protophina
Aldudez bankatu
bidean

1 Ez nauzu nobliainian gertatua ichtoriaa. - Arri bate
2 etheko andriak zenbarrari eta multulari esne botka
3 eman zeen artho mindueki, cherrien bertara
4 botatu zuten jastakuta: etheko andriak
5 biharanuz goizian artho botak handik
6 bildu eta berri eman zezteen, ordutan
7 jan zizuten. Etheko andriak: do' bada
8 ez henez botaiak, orai edeki prootchatu
9 (dituzi)

10 Larradek ^{Alhondak} ichtoriaa. - Seminario batan, ikhidantak
11 gosiak zauden eta ikhusi zuten oinoko etchian cherri
12 bat aphaindu eta idozen delunday zaula; elgarren
13 artian ihardoki zuten etchi behar diago. Ebaki zuten
14 biharanuz goizian opiniona chuchey efirik poliza
15 kan bzen seminariuan. Iktudiantak harritiak
16 faldiak zirela. Batetik zante ichelik gin
17 dezauz hola. Fite 1 Romidatera totanak jauz
18 dezoon, chapel bat burian ezari zuten. Poliza
19 azkenian heldu zez harara. Atheta idchi
20 zuzin, chapelak erauntzi eta erraz zion
21 Pardon, nonoien, cherriari. Eta
22 iktudiantak libre

Juark

15

- 1 chichtea fletria
- 2 — maipulisa veste
- 3 — seietan, hogoi
- 4 — zarpuetan, hogoi

1 gun batez
 2 Apheza ari zen haurer katitchimarey egiten egun batez. Galdetzen dio haur Tiki bati: Zenbat jinko dira?
 3 Haurrak errepoturik ez. Gibeletko alday bazez handiagoal
 4 irriz zapala, eta aphezak ohi irriz kaso. Badakiek
 5 Zenbat jinko diren. Errepotua: Da jauna ba. Aphezak.
 6 Zenbat dira? Huru, jauna. Nun dira? Bad Trantzian,
 7 berze bar Espainian, bertzia aital badaki.

9 Sausarrian gertatu den iltoria berrogoite hamabi urthetan
 10 Bonhami batzu heldu zirez Sausarriera.
 11 eta bat haur minediz, etzateko galdetuz ziren
 12 Uratze freska al eta etziz, ukhan. Ermatza
 13 ezin efon gehiago juan, tzen urrunbuan
 14 harpe batetara. Harpera heltzian, haurra
 15 espekatu zitzaion eta buriaz harri heunotek.
 16 buria puchenoal chitham. Eta haurra haurra eta
 17 jin tzen gibelet al galdetuz ziren ^{horrekin} berri
 18 iratzea ~~estaltzeko~~ eta haurrai eman
 19 etzateko zioten batheia. Jende
 20 arraza ferre bubancia.

21 Aritzberrin gertatia.
 22 Aphezak eliakorik batez egin zituen
 23 ardi tripotak, eta denbora hotza baitzen, arrotsian
 24 suan tzen apheza auzoko etchera: de kantuan
 25 gauherdi ondoraino haz efoz tzen, eta jartzek
 26 hauteman zutelarik zerbitzaria ohera juana
 27 zela salda ebati zuten. Gande goiztia, mezera
 28 jendia elozaz ~~den~~ harthua apheza sankrustatita
 29 meza emateko arropekin, harriondual eskuaz
 30 jaiten da predikarria. Jende guzia harrituz gert

1 in behar ziren. Apezak erraiten du: Barba Mari
 2 tripulak ebatsi baitazkirate; hura ebatsi duena
 3 eliza humentan da. Fernuko zolan bago harria
 4 han beizien, harria gutitu ziren. Haren buruaren
 5 jaiera duha, eta andre batek apezaren
 6 ondotik: Kontu, Jose, Kontu. Bizinetik eliza
 7 Erdia baina josi laster etalatu atea kamfoat.

(aunhitzen)

8
 9 Hurepelen gorthatia -
 10 Apezak galdetzen dako haur bati:
 11 Zoin da Jinkoain, ondotik gizonik handiena?
 12 Haurrak errepostua: Martin, Frantois jauna -

13 gizon batek g: Aitak eta Anak, haurrak,
 14 zer jaten dute goizian arkitian? Chokolotak.
 15 Eta zirik? suk utzia milika.

16 Baijorriko borta Aldude (il y a 200ans)

17 55 ans, separat. Aldude eta Urepel

18 Ernaut notaria Baijorriq egoitez, dena

19 Il y 30 ans, entre Valc. et Aldude commerce.

20 Valcarlos sukka ari dira Doniane
 21 faruzin bezala.

19) le. Baytana, compren	muen le. Koid. que	horick	1
luna	le. Koid. le. Koid.		2
zuzate	banihan	badiak	3
duha		baduaza	4
		badian	5
	bazuhan	badohazke (dudan balinbadira)	6
		bazuzin	7
		bahinduan	8
eztohakien		baginduzer	9
ene gazte demboran		phi ii ii	10
<hr/>			
	erutarun bat fieroa	berantei	11
		alafee	12
	bat kalifornian		13
	borzia narrokez soldado		14
	hungarrena nekatur		15
	hungarrena ezkondia		16
borzi nekate	borziarrena semea ezkondia		17
lan seme	sefarrena alaba etxian		18
bat } ezkondian	zazpiarrena joster, ai xena		19
bat }	zortziarrena		20
	bedatzgarrena muthikua		21
			22
			23
<hr/>			
	ezkinen konprentze	Chuberako	24
ekueara			25
	Elizondokoa	ekueara konprentze	26
lapuntarra	baino hobeki		27
	Elizondokua	hobeki konpr. Donian	28
baino			29

H. Nas. mi. eztoheke konprentze, eta ekueara da. Obletlen ar. 1029

1 Aharparrengo kontsektua merkatik athera eta hiru jaunek
 2 hitz hartu dute behar dutela jostatu irri ein. Prethi
 3 neskatok atek harik bazuen ^{opizien} koskuma leihotik beha
 4 negotekoa: etzen bere baitharik, bainaz bisia itxusia
 5 ziren. Jaunek harez biktara (edo parera) direlank,
 6 erraz dakote eihara zainak badira bi egun etche
 7 huntan. Neskatokak errefosta: ba, dudan gabe
 8 badira. Hirur asto borthaz dira.

9 Lenhar emazte zahar batzu
 10 bnatzian bazuten mertchikua eta
 11 behia eta arrots gurzia aldyka
 12 gau gurzia leihotik. Guardian. Gero mertchikua
 13 gaztek jakiz nola egoten ziren gau
 14 gurzia guardian, behantela jostatu
 15 heez afaiteko denboraz fizona bezala
 16 egirik manusk mertchikain jaizian
 17 ezarri dute. Harrarain eskalareton
 18 pasatutik eta ~~kerasia~~ khorda bal
 19 hon kumpoko alderat berek. Etcheke
 20 Andria juan da leibora eta kusi
 21 du ~~du~~ mertchikan fizona: ban da fizonain
 22 lenharain abisatzen, hartu harma
 23 firo egik dio. Nuthiko khorda thorta eta
 24 manuka bolak ute. Curreat, Andriak

1 arzia, gizona gibelatik fadaaz
 2 mamu hilaren ikhustera: khorotz thiratzen
 3 batzuten khampoa, mamua bizitzan
 4 zen elgarri bizian. Egur bezu
 5 haz beriaz baitziren idorzen tuko batko
 6 hartu gizonak eta hasten zioke mamudji
 7 afo afo orai suketatoko ut gero ezayutu
 8 zuez ekzela gizona, mamua zuela
 9 eta han tzyben muthiko garriak
 10 ederki jotatu ziren.

11 konkor batek eta okherrak bide batan,
 12 elgar errekontratu zuten: okherrak kon-
 13 korriari eguz goizik hua askariekiz. Konkorak
 14 errepostan ba, dudarik gae goiza duk: ene
 15 aurzuan eztuk leho bat bezik iderrik.

16 Pochin Redrider, urthe auzkitzuz etheko kausiak
 17 neskato atchiki unduan berackiz esposatu zen,
 18 Ustet ezkontza hura epiten zuen eta arnoko
 19 bizimazguena fueratu zikizkos. Arros batez,
 20 gizona kampoik jiz eta harrapatu zuen
 21 behiteian eroria epiz tubituzko nekurrian.
 22 gizona burutik juana bezala, han manera!
 23 han manera, han manera! Andriak errepostu:
 24 manera tchar bat tek ba: gero hura andrii
 25 untsa baitzen.

Jean Raphaël 22

1 Ulobano petit fil

2 pantorilloak

3 zango bekkara

4 birrikak pourmons

5 gizonkia

6 zurratu frapper avec du bois

7 chautzaldia file

8 topatzia prendre au mot

9 tapatu boucher

10 topetop egin du il s'est remonte

L'abbé Dechamps
30 oct. 1912

23
11

erhi pototcha pouce

Airé

20 nov. 13

211

Chubertotar bat ban zen

- 2 Bayonaat. Bayonako karruka batean
- 3 zabilan bortha bati so, berze bati so, tosik
- 4 etzuen sakelana eta gosetua zen. Sarzen
- 5 da maasina handi batean; han zagon
- 6 chutik botiako nagusia, ari zen bere
- 7 komisekin lanean. Nagusiak erraiten dio:
- 8 Ze plazer duzu, adiokidea? Jauna, zurekin
- 9 nahi nuke egon ichtan fat. Sarrazten du
- 10 nagusiak salo Fipi batera. Jaedatzen dio
- 11 he'd zert plazer duen. Chuberotarrak erraiten
- 12 dio: Ene besua bezain luzeko urre barra.
- 13 Zerbait pagatuko duzu? Nagusiak erraiten
- 14 dio: Zaude ichtan fat: nik botiako lan
- 15 undarrak egin artio. Gero elgarrekin, bazkaldura
- 16 gira eta orduan mintzatuiko gira afera
- 17 hortaz. Jaun horrek botiako lana egin
- 18 zuenean galdegin zuen Chuberotarra
- 19 bazkaitera. Bazkaldu zure elgarrekin
- 20 bainaz Chuberotarrak etzako denak
- 21 aipatzen. Erro, zaton jaun horrek: orai
- 22 zure urre barra hortaz behar gira
- 23 mintzatu. Chuberotarrak erran zion:
- 24 Eztut gero neurekin. Ukaiten ^{zaiten} dudareko
- 25 ari niz. Ordiaz, lan ostiko iphurdiarez
- 26 hegiaz emay eta iorri zuen
- 27 kanporat.

1 Udaria toujours

2 horik

- 3 Chuberotas bat juan zen fernuko
 4 borthara. Jo zuen fernuko borthara. Athera
 5 zitzaikon duifer. Erran zion: « Ze galdatzen
 6 duzu, adiskidea? - Bameat nahi nuke sartu.
 7 Erran zakon: « Chuberotarik ez hiru errejebitzen,
 8 eta borta zerratu zion. fero juan zen
 9 zeruko borthara eta han bortha jo zuen.
 10 Athera zitzaikon Jandona Petri eta galdyitz
 11 zakon: Zer nahi duzu? Ai jauna barneral
 12 nahi dut jin. - E, ezira aski garbi
 13 hemen sartzeko. - Hori erran eta, gibeletko
 14 aldetik eskapatu zitzaikon bameat. fero
 15 nahi zuen athera kanporat, bainaz ezin
 16 atera chuberotara. ~~fero zitzaikon~~ fero
 kanporat
- 17 juan zen Jondane Petri Jinkoaren gana. Eta
 18 erran zion: A jauna! Chuberotas bat jin
 19 zaut zeruko borthara, nik bortha ideki eta
 20 erran diot ez dela aski garbi hemen
 21 sartzeko, bainaz gibeletko aldetik sartu zaut
 22 barneral, eta eztezakel kanporat
 23 athera. Jinkuak erran zion: Kanporako
 24 aldetik jo zozu arrabitarekin dantza
 25 jauzien airea, fite aterako zautzu. Juan
 26 zen Jondane Petri Jinkuak erran
 27 zion bezala, eta jo zakon kanporako

- 1 aldetik dantza janziez airea. Orduan
- 2 Alajinkua egiten zila atxera zen
- 3 dantzay kanporat. Orduan Jandone
- 4 Petrik bortha ketri zakon

Aire
 8no. 13 ~~Labradoria~~ ~~mahestrica~~
 + ~~Endemica etia blatain sarra apezari emadoko~~
 1 Erreberenia. Maiztiak erran zakon, zenharrai:
 2 " eman behar dirak olatain sarra. Zenharraak
 3 etzakon erresponditu fero berri ^(aferamundako) erran
 4 zakon. Eztiak aitzen? eman behar dirak
 5 olatain sarra. Egun arimen eguna diragu.
 6 fero zenharraak erran zakon: Eremain zan
 7 taloat. Maiztiak erran zakon: Eztiak
 8 eremain taloa. Zenharraak erran zakon.
 9 errebereneko arimak taluan usatuak
 10 zaudela.

11 Bayonin Gerthatia. (Hiru ehun urte seurik)

12 Orozko Kartieran. ~~Etcheberri~~ Juozfia

13 Hango zenhar emazte batzu samurtu ziren
 14 ebiakoz atsalde atez. fero etzakon, olatain
 15 eman ^{gaur} atsalde hartan bate. fero atsiaz, oheak
 16 boz zen fizona: gero ezarri ziren taula at.
 17 oheain erdian. Bera jarri zen zokoko aldiain
 18 zenharra: gero maiztia jin zelatik etzatera
 19 erran zakon. Ze zari ur hau hemen?
 20 zenharraak erran zakon. Bes hori hor! fero
 21 gauerditik oren erditiko aire hartan fizon
 22 beretik ein ziren uzintza at. fero maiztiak
 23 erran zakon: Doministikun. Erran zakon ordain?
 24 fizonak. Bihotzetik ertez daazia? Maattipi.
 25 Ba ba! maiztiak erran zakon. Bihotzaren
 26 berdi erditik. Ordian zenharraak erran zakon.
 27 Ken bedi taula hori hortik bai.

- 1 Heugin gerthatia.
- 2 Hango patroina sankil da. fero besta
- 3 goizian hasi zen apezaz predikatzen. Eta herria
- 4 ein zakon apezaz predikatzen sankil gure
- 5 patroia zerraz janyoikuak taristatua
- 6 santu handia janyoikuak berak efina. >>
- 7 fero sizon zakon batetik galeria joko
- 8 batetik erraz zakon; Jesus demonia oise
- 9 martikoeneko gazteak zehil batetik
- 10 Juanes Baigorriak eina ~~zokun~~ zen.

18 Biskarrel

- 1 Espinal, Prugueta, hitz kambio fraseko
- 2 irri eitey daate
- 3 huntako alderdian, fama (Españolek), gut hazteria
- 4 nekez biñi delakotz
- 5 Chuberotarrak komedianten gisaa
- 6 alderdi huntan, berzia handikoz
- 7 Baijorriko Borda Aldude (17 a 200 an)
- 8 17 an, sep. Ald. el Uep.
- 9 Ernaut notaria Baijorriy egoitey dena
- 10 17 a 30 an, entre Vale. el Ald.
- 11 v. Valcarlos garazin bezala (!)
- 12 Suka ardi doria Donianey
- 13 Haurra jin da
- 14 Baijorriat jaun, niz
- 15 nauka pilotay jokatu?
- 16 Bat Kalifornian, bertzia Harroken soldado, hirurgarrena
- 17 neskatuak, laugarrena ezkontia, bostgarrena semea
- 18 ezkontia, seigarrena alaba etxian, zazpigarrena jostey ai
- 19 dena, zortzigarrena - - - bederatzigarrena muthikera.
- 20 (Bortz neskatu, lau seme.)

21 Lizonai emay dakot liburua at
 22 Thal baliy badakik
 23 Intzak, eik { eizu
 24 ein, intzay } intzay (estorgués)
 25 Jure labia ofiz beshe baladi.

- 1 Les Bayonnais comprennent mieux les Hébreux que les Hébreux.
- 2 Les Bayonnais - - - - -
- 3 Ezkinien konprenitzey ^vSuberoko eskua
- 4 Elizondoko eskua konprenitzey Caphurstara
- 5 baino hobeki .
- 6 Elizondokua hobeki konprenitzey Donianekua baino
- 7 H. Nar. mēr. ezitete konprendi, eta bardi eskua da.
- 8 Ble ble bleu ari dia!

Chilo
gostaria

31

partikularizki

Etse partikularrak

hura churiaindako beharber
bali, bali

3 Etcheke jaun bat penatuia zen arras, ber
4 etcheke aferez buru ezin einez. Juan zitzaion
5 aroka bati galdeitera etxean arras penatuia niz. Nahi
6 nuke zure ganik kontseilu on zerbeit Jauna zer
7 duzu aa? Holako zera Bai Jauna, badituz
8 obligazione atzu. Eta hola eta khechakzen nute ta
eztakit zeren. Avocaten erraiten dako. Goiziaz bari
duzun lana etzazula finitu artio utz. Etcheke jaunna
kaster da ofi pikazen avocatak errana bari lana
ez finitu gabe (gaa) uzteko bazkaria utzirik finitzen
du. Harin erauntzi batek emaiten du, hark errekolta
barnerat (barnian), eta berze herriak Kanpuan. Hek
denak har erauntziak chehatuak (porrokatuak).
Juaiten zako avocatori: Jauna, zure kontseiliaz
untza baliatu niz. Daut berze bat handiagua. Zer
duzu aa? Na, oo, eun guziaz heldu zaitzkit etsera,
karrak hunenberze, karrak hunenberze. Ea kontratuzkua
dituzia? Ez Jauna, ez. Hunenberze kontratuzkua,
hunenberze berbalekuak (berbalak deitzen da). Avocatak
erraiten dio: Ho, o, gauza hori gauza handia da.
Josta behar da. Bainaz einez du berrehun
liera kua gostako zaitzu. Erreposta: Berrehun
liera bada berrehun libera. Avocatak erraiten dio:
Errezeu bantzia paperrik? Paperra dutenak paazkiza.
Eta berziak ez. Jaunari egun guziaz har paperra
zutenak pagatu zitien. Jauna kontent. Juan
izen avocataren gana. Esker mila, jauna: bigarren
aldiaz untza baliatu niz zure kontseiliaz. Esker

mila. Adio, jauna: best aldiraino. Avocatac: Ene berrehun literakua? - Bauzia Japerra?)

Zonetako gora-beheretan,
kontrakuzkuak eta berbalekuak

2 Ferrando Lakozketa. (Sizon) beharra. Herriko jaun, ertora abilezia franko egiten, zien apheza herriari eta baliatzen. Ferrando familia jobria erraiten dio herriari: Nik aphez ori inpanatiko diak. Herriak ezetz. Ferrandok baietz. Egun batez, erraiten dio bazkal tenoria hurbil den tenorian andreari: Hanga hola ta hola (holata hola). Nik hartiko dinat hestranfoal (eguz bal errehagoda). Juan behar dinan hulako lekurat, eta zenu hik ene errana egiten badun jaun, ertora atherako ziaun. Eginen duna? Daba, eginen diat. Don (emaza). Nik eurrea goititzen, dualaik hulako lekian ein niar. (ha. hadi, hi orruaz). Andria orruaz Ferrandok berri ee eurrea goiti. Andriak orro. Jero auzota haz Komediara jaun, ertora ere ba. Jaun, ertorak erraiten, dio Ferrandori: Ferrando, Ferrando, zer ai zira hola? Baketu behar dugi. Baketu behar dugi? B'ante en' etcheat bazkaitera. Mahera, jartzan dira Ferrando eta jaun, ertora. Emaztea sukaldeaz bazkalia mandurik. Jaun, ertorak bazkal aitzinet^o otiozka hasten du. Aitarez eta semiarez, ta ispiritun jaunduezen aitzineaz, kala biz. Ferrandok harek bezala alegia egiten du, aitarez ispiritun

Sainduari izenian halabiz. Afhezak erraiten dio:
 (Ferrando, semearen ezizun erran) Ez, bortan da,
 Batista, hausi, jaunak galdaiten ni, hausi. Horra
 ordian herriak ezin inganatu afheza Ferrandok
 inganatuza senhas eluaspek eta deniak baykari
 edel ena.

3) Thiztari famatu at, zabilalaik bere
 ihiztarian bere chakurrekin, denbora luzia in
 buriaz perdionak (munjroniak) akhaatu zituzko,
 ihiztariari. Erbi bat denborez buriaz lo zagola ohartu
 zen, Ferdionak ez. Eskuz lotzera ezin mentura, trutzar
 ziaren beldurrez. Kontra bazuen kakametak
 dena gleezi pikorra: ihiztariak pikorrek
 beldu, harma kargatzen du pikorrek. Ba
 tiratzen dako erbiari burura lo daolarik
 zagozuek

Erbia azantza aitu dielaikaz eta jauzika. Ondoko
 berze urtiaz leku beriaz ihiztari ura zabilalarik
 ihizti iratze artetik ikustez du zerbait ihizti
 han nehundik ezin ezagut zer ihizti den hura.
 Ezagutzen erbia zela. Eta buria kanbis. Thiztariak
 ezagutu ziz tiro effiz eta erbia hil eta bi
 gerezi beratzi centimetro luze ginaik
 (londare) (bederazi)
 ondoko urtiaz.

igual - iguala niz.

Zertu

Bide tsarrak tira

logoras.

fratzia

chahutia da ur alderdi hau

ber

phentziak

hur ematzen

Karanba!

miserak / lunetas

damaten = daramaten

ze diferentzia den biskotiaz.

hamoortz arte

urgulia

formandiza

} bi kalte

handienak

banjelistik ari da bethi
Aire

Orai diela berrehun urte bazeu komentu hortaz berroita hamar apez. Gero bazeu mandazain bat Santso deitzen zena, koplari handi bat. Euerri gauian sortua zen Santso hori eta euerri euniaz hil. Hiltzen zen Frunetik Donianest mandazain mandokiz. Orriaako apez hori ik atheratzen zitzaizkon promenay zabilzalarik bidera, harekiz jostatzen ziren. Euz batez promenay zabilzalarik ikhuni zuten urrunagotik heldu zela. Egiz zuten elgarrekiz Santso, hantse heldu duk. Behar diago zerbeit irri egituko pensatu. Hurrandu zelarik hetar Santso erray zatoten.

"Heldu zicia, Santso? - Bai iauna, heldu niz. - Zer berri ekartzen duzu Frunetik? - Ez tut deus andirik, jauna. Doniane alderat zoazi, Santso. - Bai iauna. Eginez daukuzia mandatu bat Donianeteke ^(erbañ) _{(komisiona (chelo))}

botiatik? Behar daukuzu ekarri zoktu baten bete puzker. - Bai iauna, harriko tut Aire edo lau urhats egiz eta erray zeen. Ze neurritakunak nahiz fuzie zangua goratu eta tarrat eginez zeien denak neurri hortakunak izanez dra.

Aire

23er

36

Santxo hori Donianean beltzen
zen ilhuan onduran mandatuak
kargaturik. Bortha batean bazagon aphez bat
andrea mitsu batekin. Santxo hetara arribatu
zeniaz aphez horrek erran zion: Helden
zireia Santxo. Bai jauna, heldu naiz.
Persu bat eman behar daukuzu. Santxok
erran zion: Bai jauna. Alegerririk pasatzen
nintzen Donianen gau batez ez Frantzian
ez Espainian, parerik ezten aldatzen, persu
bidarez parekatzeko Espanol mandazain
batek. Apezak erran zion: « Eman
berze bat, Santxo. Hori ezkuzu untsa
eman. Bigarrenekuan eman zakoz, lehengo
persua untsa emana, bigarrenekua
hobeki nahi duenak aditurez du nik
erranean dut klaroki. Zehunduz geroz
eztela propio apezak portan andreakin.

Kirifa
29 nov. 1913

37

Aldi bat juan tzen mutiko at behin,
eremaitera larreat, iandia baitzen, iandetako
harropekin, elizaat jitelko prestatia zen.
Eta behiak behar zitiz, eremay, larreat, eta
Zubi batetik pasatzeko plazan fitias juelko
phasa aazi zitun huretik, eta bera
heen gieletik pantalona goratuik
espartinak eskian, hurean pasatzen ai
zelarik pantalona hurak hunkitu, eta
pantalona in goititzeko espartinak pausatu
zitun hurain gainian. Eta gero espartinak
hurak eremay bekeiti eta gero heen
gielitik lasterka zualdik erori eta dena
busti. gero etcheat jiz, elizaat baitoko
ezpaitziin berze harrovaik aitain
arropak hortu ta juan tzen elizat jiz
aitain harropak handiei baitzitiin, bere
launak ikusi zutelarik erroy zakotey
«Nok jon gauzik harropa horiik?» eta
mutikua deusec erroygabe lasterka
juan zitzeez etcheat.

Petite

ban + frequent que juan

etcheat + frequent que etchera

juan niz ilarrietaat (petite)

juaten niz elizat + souvent que banua (petite)

chuti zite
jeiki zite

Zaza emendik

Hauri hunat

arribatu niz Aldudeat

juan niz Aldudeik (bas partitu)

horia blond

gaztena koloreja chatain

beltza

roux / gorri

bleu blüia

begi nabarra / gris

etzakinal

muskere berde (estorgue)

hori

churi

beltz

brinlet

gorri

arrosa kolore

chokolote kolore

~~h~~ kolore

ruban zinta, chingola
cinture zintura, zerrukua (apris)

Urean heskuara

1 getak, autrefos polainak

2 Kazaka - mantuleta

<p> § a baigovy oino iei oono </p>	<p> jin behauzu jiney zira </p>
--	--

hemex Cadamat

haika hadi seot beaucoup

pas haika zite

karri behant

Luzaiden Doniane saazin bezala da
 (sul ertendute)

Arneguy

Doniane farazi

ber bera tira

Il comprend les sens de Luzaidi et
 d'Elizondo aussi bien

Orriagon eta Silberkin, eskuara berdintzu
 horiek eriten dute: zato, betos, ato
 amen tauri

Han eriten dute: andre!! eta
 ez mantzuz.

Jauna / Hauna!!!

manda zain

aia ko

Zango lepu cherille

larrüya

erdara = espagnol = castilla

elheketa ori niz eskuaraz eskuaran

28 1912 Prateru Sariator 20 mar (41)

61
astelakena
aste hartia
astezkena
orzeguna
orziralea
ebiakoitza
larumbata Eliz

astia

egun
atzo
herenegun
bihar
etzi
etzi damu
ahidua
askarzi

ponne behatza

urthe

fitila
ehi chikicia

urtharrita

otsaila
marchua

aita
ama
~~aitatehi~~

aphirila
maihatza
garagaroa
urpaila
azorila
birila
urria

aitacho grand pere
amacho fr. mere
aitatchi parrain

amatchi
izeba
oseba
seme alaba
iloba petit fils
iloba

senhorie ebelle fille
fuhia beau ~~fr. ebelle filles~~ abendua

erraina (extorquia) belle-fille

emazte épouse

senhar { amaeiharrea
aitaeiharrea

folia olive
foladura } plafond
 } plancher

Kadera
tapis tapiza tapencia

miraila tablea.
farmacia
mitrek u qui se trouva sous le vent
padrea
athia la porte

bida 2 hiru lau bost sei zazpi zortzi bederatzi hamar
hamarbi hamabi hamahiru hamalau hamabost hamasei
hamazazpi hemezortzi hemeretzi hogoi ehun
berrogoi
herdetan hooi
laetan

43
Zango lepaa

artzal-beharria
artzalu

Zango-zola
Zango bozkarra

Zangua

~~ort~~ { ortosik me piers
hontuts elizoiak

bekhaina
bethespalak uis
begininia 6 perr. n. el'ail

asaskala buple de piers et de maun

huga) rel'cau

heaztura beque

segitu da - jarraitu da
narrago

chauri

zaza zazte

kail

haugi

tchaurte

jeki hadi haika pen employe

janzak

edantzak (edak inconnu) pen connu

ago frankil de kantzuak

ago ago joko hut!

egoten nix plus employe que nago

aita banagok

aitai pour aitari

banagok, baniauen / nestkoatori

HH

karzu ni
emain daazia eni?

Zaude
ekharraazu
ekharan
ekharzkin
ekharzik

oherat (etzatera) ^{plur.} daza
ingurua

ni minnontan

miserak lunnetts

pilota
ein behar duya

errabotian
luzian - edo lachuan

chichterez

dencian
errabotia - da

eskularruz dencian
lichaturuz (glinn) herrestatzuz

irakin
hura irakiten ai da
hura irakiten du
hura irakiten du

erten da
kafitera

eltzia (valdaindako)

zerriendako
berza

paeta

bezo ai zelaitan

lo baitzaun

zertu zian
erraz nahi da

diruya
Hurepeldora

herri batian

thurri hura
thurri tipitikan

Espanolekilar
Ondarla
ezkondiko

sako?
zakua

errufu Fidia zian

erraz duana

45

23 nos

Chilo

ein zuklaidan

lots, Isusia

eiharazainak

Beharati

y'ai beron

Madaria udaria da

esposatu dira gozia legez

andere esposatia

banakizki horrek bezala

baakizki Espoñak ee

D'après Chilo 1er Uhar

2 Ekhep.

3 le curé

Argentinan

sono

konten nro

46

erray nezakezuke
Zaphu batehik ~~was~~ atheraiak
Label

Haarria bante
his faterz
Ze erray nahi duan
aisa
lehenkusi

oroal

dotzena al

nik om kulpa

etzakinat

ezta samurtiko

kapuztua } ez dak
 kasztua }

ama izaz, balu aitain iderakua

eskubuska is a baltacem

ā main nus

Fresna
 (objekt)

bazukiis, ba, kolu etez hak'
 pero fin.

Kreit

credit

mendoraniko

hak ekaruko du

denitay halais bolai!

hala-hula guziak

hala-hula het

vater epst hausteman

ostam errella = publikua

erraiten zaiko

Juan ziaek
jin zaik buru

49

etzuraz = etzen trantzen.

Aldude zepuzen bali, bauru,
Languarren gradua 4.º egre

jaizdanik aurtenera

Pipichano Kotan

zemat.

noizika behinka

bazkaltiarrek

zemat { aldiz
zimak }

ezpondak ee eman dautzu kutchia

guarda = douanier

Ezki juan abal bazina

hortikaz

hastigua = gastigua⁹⁹⁹
on haine?

orduan = erregela

biak bordin, skuaraz

gauzak (erregelan
orduan)

huršuri

Goberniak gaur =

kaaktera

u nezazu

Lutz

nik eztaiz zerengatikaz
badakizkit

ifanteriak
fraide
hots, bref

anzitan ari

Zimitzak
punaris

Kali tuer

en parlant de punaris

Quelle
apparemment

huna gain

hainto atian

dan, une certaine mesure

bauztea?

lephont

zemat

khusi

zandiko

chin falta
son faute

lykroun eta juro

bederatzi une hazi sul

etchemiak
ls berinier girek

utzi ut huren ahalfia
je n'ai 7 honte de lui

berak daki onu

Konbeni z nekona

bizi modu ^vteana

nekosa

gisa hortarekko
lekhu mopria

erraiten
daatagile
baiek

erraiten ²darria

Saizki Zaitza

delakotz

lekutu / metre de cote

dakizula comment - sare
bertzela

berak nor balira

o'is valent quelq chose

Zeretikan

azakofa tête de cheu

hurraño ere / tant d'enfant

zelait (bis)

kompak / les tentes

iphizta - emaitak
apitatu

Chilo
18 nov

mendu = summit (Acw)

han tzen polita
marzte adinardako

gorri^{ai}riak rougeole

Zurrumpina Naigory

frankozua Eliz
grippe ondo

Zalhoia
souple
xul common

delaitan
dielaitan

berre fite guzian

5
10

mutchurduqwa
(Ziari)

Gariador

forkatzen ari
ent. xax fonder

thurria

klus pesi bar
neurathene

Janzkan

menes presatu

putcha pour iputcha

chenbuzkotarik
khanonuz ke bar

darrarikon

othoitadi

hukuhak
naki
ziino

ezin

hortakay

fo...
ent...

the

kl...
neur...

menspresatu

putcha pour iputcha

chenbuzkotarik
shenouy

darrakom
othoitadi

zino
naki
zino

emazu hortakay

erter baly bairuz

hiz patzu
chiz

probantia

rozikaria
you fait vive
sa famille

mukhilekis
thiratu

azozin

thuria

kira
erten balyz baituztu

Mukhilekis thiratu

hiz patzu
Chiz bazu

probantza

Boz
gu fait vira
sa famia

prezeski
badiakharrazozzi

arrozoina

thurria

noh zakuis

hurtatzia
urigu
erretatzia

Tras

56

Jinkuak dizula
— dizula

— indak!

Banakiñ zigaroak
Ugori goyo zarkidaala

helduko jira zirik
bezain lehen

Rosepa seriette
Eskuoiela Alsanio
sukadorra Hedudg

Barberinri (beretoi egite)
Ezta imponio onik dir
uen bebon

Jeanne Bidart
de, herbes
26 ans

57

atchalibia papillos

chimichta
 ihurzuria
 udaria
 saarra
 eman nahi izan dakot
 emain dakot
 garbara
 juaitey zira
 banua /
 zauri
 zaza
 badakit
 badakiu
 badakizu
 badakite
 badakik
 badakizi
 banakiu
 bazinakiu
 bazinakite
 bazinakiu
 iuritzes zait
~~to~~ heldu niz
 segi
 efoitey niz
 ilargia
 iruzkia
 hau hori tipia da
 hau horik tipiak tira

animalia
 arbola ou arros (bruche)
 fruitiak
 tinkua
 chefa
 Etcheke nausia niz
 etcheain jabia
 maztia, andria
 ardura
 arabez
 behine
 nihoz ee
 urtharrilla
 otraila
 marchua
 apirila
 maiatza
 garaarza
 urtaila
 aforilla
 burila
 urria
 azarua
 abendua
 horz bat
 haina
 littaina
 khasu emazu ou eizu
 ahoa
 kokoriko

egun hun
 atalde huz
 gahun
 aquo
 adio
 dembora ihur ^{orajear} furtunda
 uda
 negua
 primadera
 larrozkena
 ganiel bat
 bizar naalbat
 lapina
 erbia
 eman dut arafotia
 leitu
 heldu niz
 eskualduna da
 eskual-herria
 geheszi ..
 maingüya
 golde-ibarra
 chinchorra
 chaturra
 artzainzakurra
 turkua (gros chien)
 erbia
 nahint
 behar dut (behave)

suya izalia etent
 eman zaaten
 frantsesa
 espanola
 ezdaraz mintzo (español)
 baso at hur
 bi baso hur
 ehun baso hur
 Baijoriko herria (ville)
 Hurepeleko herria
 jaun ertorain etia
 biak bat ^{ceak} (jumeau)
 plafuna
 staula (plancher)
 jin da
 juan da (?)
 phindar
 arrolziak kustiak
 aise